

Артър Кларк

ЗОВЪТ НА ЗВЕЗДИТЕ

Там долу на Земята двадесетият век си отива. Докато гледам затъмнената страна на кълбото, закриващо звездите, мога да видя светлината на стотици заспали градове. Има моменти, когато бих искал да бъда между вълнуващите се и леещи тълпи на Лондон, Кейптаун, Рим, Париж, Берлин, Мадрид... Да, мога да ги обгърна всичките само с един поглед – блещукащи като светулки на фона на затъмнената планета. Сега линията на нощта разсича Европа: в Източното Средиземно море пулсира малка ярка звезда, защото някой увеселителен кораб насочва прожектора си към небето. Мисля си, че той съзнателно търси нас; през последните няколко минути светлинните сигнали бяха равномерни и поразително силни. След малко ще се обадя в Центъра за свързка, ще разбера кой е корабът и по радиото ще благодаря за поздравите.

Сега потъва в историята, завинаги потъва в потока на времето най-забележителното столетие, което е виждал светът. То започва с издигане на човека във въздуха, по средата видя как бе отключен атомът, а в края завършва с хвърляне на мост към Космоса.

(От пет минути се чудя какво става над Найроби; сега съобразявам, че това е грамадна светлинна дияра в небето. Може ракетите с химическо гориво да са излезнали от мода тук, но те все още се използват масово на Земята, особено нощем.)

Краят на един век и на едно хилядолетие. Какво ли ще ни донесат стотте години, които ще започват с 2 и 0? Планетите, разбира се; само на няколко мили оттук са плуващите в пространството кораби от предстоящата първа експедиция до Марс. От две години наблюдавам как растяха и се събираха отделните парчета по същия начин, както беше построена самата станция от хората, с които работих преди едно поколение.

Като гледам тази малка храбра флотилия, готвеща се да покори безкрайността, мислено се връщам 40 години назад, когато беше изстрелян първият изкуствен спътник на Земята, а Луната изглеждаше безнадеждно далеч. И си спомням – това няма да забравя никога – каква битка води баща ми, за да ме задържи на родната планета.

Малко са средствата, които той не опита. Най-напред беше подигравката.

– Разбира се, могат да го сторят – присмиваше се той, – но какъв е смисълът? Кой ще тръгне в Космоса, докато има толкова много неща за правене на Земята? Човек не би могъл да живее на нито една планета от Слънчевата система. Луната е купчина сгурия, а навсякъде другаде е полошо. Тук трябва да живее човек!

Дори тогава (по това време бях на осемнадесет години) успях да

го оплета в логиката си. Спомням си, че му отговарях:

– Откъде знаеш закъде сме предназначени да живеем, татко? Та ние сме били в морето няколко милиарда години, преди да се решим да атакуваме сушата. Сега правим следващия голям скок. Не зная къде ще ни заведе той, но и първата риба, която изпълзяла на брега и започнала да души въздуха, също не е знаела!

Като видя, че не може да ме разубеди, той премина към фин натиск. Говореше за опасностите при космическите полети и за късия активен живот на хората, които имат глупостта да се отдадат на ракетната професия. По това време хората още се плашеха от метеори и космически лъчи. Подобно на „Тук има дракони!“ от старите кадри, върху все още непопълнените небесни карти те бяха митически чудовища. Но не ме уплашиха. Нещо повече – те прибавиха елемент на опасност към мечтите ми.

Докато бях в колежа, баща ми бе сравнително спокоен. Моята подготовка би била ценна каквато и професия да изберех по-късно в живота, така че той не можеше да се оплаче, макар понякога да мърмореше, че харча пари за книги и списания по астронавтика. Успехът ми в колежа беше добър и това, естествено, го радваше. Може би той не съзнаваше, че и този детайл също щеше да ми помогне да следвам своя път.

През цялата последна година на колежа избягах да говоря за плановете си. Дори си давах вид (за което сега се упреквам), че съм изоставил мечтите си да отивам в Космоса. Без да кажа някому, подадох документите си за Астронавтическия технически институт и щом се дипломирах, веднага бях приет.

Бурята се разрази, когато в пощенската ни кутия се появи продълговатият син плик с щемпел на института по астронавтика. Бях обвинен в измама и неблагодарност и мисля, че никога няма да простя на баща си, задето помрачи радостта ми от избора на най-изключителното и най-очарователното чиракуване, което е виждал светът.

Напускането беше истинско изпитание. Ако не беше уважението към майка ми, мисля че нямаше да си идвам у дома по-често от един път в годината. А и когато си идвах, бързах да напусна бащиния си дом час по-скоро. Надявах се, че с напредване на моята подготовка баща ми ще се успокои и ще приеме неизбежното. Но това не стана никога.

След това дойде тягостната, тежка раздяла на космодрума с проливен дъжд от оловното небе и плющени на водните струи по гладките стени на кораба, очакващ нетърпеливо да се зарее във вечната слънчева светлина, където бурите не могат да достигнат. Сега зная какво е

струвало на баща ми да гледа машината, станала му омразна, защото отнасяше единствения му син. Днес разбирам много неща, но тогава те ни бяха непонятни.

Когато се разделяхме при кораба, той е знаел, че повече няма да ме види. Старата му упорита гордост го възпираше да ми каже единствените думи, способни да ме задържат. Знаех, че е болен, но колко – това той не каза никому. То беше единственото оръжие, което той не използва срещу мен и аз му отдавам дължимото за това.

Дали щях да остана, ако знаех? Много по-безполезно е да разсъждаваш за непроменимото минало, отколкото за бъдещето. Единственото, което мога да кажа сега е, че се радвам, защото никога не ми се наложи да правя избор. Той ме остави за замина. Сложи оръжие пред амбицията ми, а малко по-късно и пред Смъртта.

И тъй, аз казах сбогом на Земята и на баща си. Той ме обичаше, но не знаеше как да го изрази. Сега лежи там, на планетата, която мога да покрия с ръката си. Колко странно е да си помисли, че измежду неизброимите милиарди човешки същества, чията кръв тече във вените ми, аз съм първият, който напусна завинаги своя естествен свят...

Новият ден начева над Азия. Тънката черта на пожара огражда източния ръб на Земята. Скоро ще прерастне в пламтящ полумесец, когато Слънцето се надигне над Тихия океан. Сега Европа се готви за сън, освен гуляйджиите, които ще останат, за да посрещнат зората.

А там, при флагманския кораб, транспортната ракета се връща за последните гости от станцията. И идва телеграмата, която очаквах:

КАПИТАН СТИВЪНС ПРАЩА СВОИТЕ ПОЗДРАВИ НА КОМАНДИРА НА СТАНЦИЯТА. ОТЛИТАНЕТО ЩЕ СТАНЕ СЛЕД ДЕВЕТДЕСЕТ МИНУТИ. ТОЙ ЩЕ СЕ РАДВА ДА ВИ ВИДИ НА БОРДА.

Ех, татко, сега мога да разбера какво си чувствувал някога. Времето направи своя пълен цикъл. Сега, надявам се, аз се поучих от грешката, която ние с тебе сторихме преди много години. Ще си спомня за теб, когато стъпя на борда на флагманския кораб „Звезден огън“, за да кажа сбогом на твоя единствен внук, когото ти никога не можа да видиш.

КРАЙ

© 1967 Артър Кларк
© Емил Зидаров, превод от английски

Arthur Clarke
The Call of the Stars, 1967

Източник: <http://sfbg.us>

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/80>]